

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxe de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICĂȘCĂ-ȘCOLĂȘTIĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 286.

O mică revoluție religioasă.

Înainte de Paști cu 8 zile îmi pregăteam elevii la ora de catehizație pentru primirea sf. taine a cuminecătorei. Le explicam însemnătatea sf. taine, așezarea, prefacerea, darul ce-l primim prin împărtășirea cu trupul și cu sângele D'ui nostru Isus Christos, frângerea pâinei, luarea păharului, cuvintele rostite de Mântuitorul la așezarea sf. Taine, curățania trupeză și sufletească, cu care trebuie să ne apropiem de sf. Taine, cu un cuvânt toate momentele principale săvârșite de Hristos la așezarea acestei Taine. Și observam din fețele liniștite, curate și vesele ale elevilor mei, că tot ce le spun se prinde de sufletul lor; primesc cu bucurie cuvântul. Și eram și eu fericit, gândind că cu aceasta mică oștire credincioasă, voi putea la sf. sărbători a Paștilor — în aceste zile săngeroase, negre și păcatoase — se îmblânzesc și îndulcesc inima Atotputernicului, arătându-i, că pe negrul și în-sălbăticitul pământ, mai trăiesc și suflete curate, suflete calde și suflete bune. Aceasta liniște și bucurie sufletească fu încurând sfărâmată și tulburată, căci unul dintre elevii mei se ridică din bancă și zice cu glas apăsător: Dle Părinte! I. B. nu trebuie să se cuminece, căci e nelegiuit... o tăcere mută, sufocată, apoi un murmur gingaș străbate sala de învățământ... 40 de priviri scrutaătoare, ca 40 de săgeți înțepătoare se îndreaptă spre I. B. nelegiuitul... iar bietul nelegiuit, stă galben ca ceara, neștiindu-și dă seama, că ce se întâmplă în jurul său, și micii revoluționari mai vârtos strigau să nu se cuminece! Cu duhul blândeței am sufocat revoluția sufletească a micilor mei elevi și i'am liniștit, că păcatul părinților nu se răsbună asupra copiilor; eu însă și nelegiuitul am rămas tulburați și nemulțumiți. Că ce s'a petrecut în inima mea voi spune; iar că ce s'a petrecut în inima lui I. B. nelegiuitul, — nu-mi pot dă seama, — atât numai știu că la Dumineca Floriilor, când pe un soare frumos de primăvară 40 de copii zburdalnici, îmbrăcați de sărbătoare, frumoși ca o podoabă, vin rând pe rând să primească trupul și sângele Hristosului nostru — I. B. nelegiuitul nu

vine — a fost prea zdrobitoare judecata micilor elevi, iar bietul nelegiuit și-a luat-o pe suflet.

De atunci a trecut mult timp și par'că nimic nu s'a schimbat între noi, pe micii revoluționari îi văd tot cu privirile lor cele aspre, pe nelegiuitul tot așa galben și timid, iar eu am rămas tot nedumerit în această afacere. Cu micul nelegiuit mă întâlnesc de multeori și decâteori îl văd, mă cuprinde față de dânsul un fel de compătimire, un fel de milă. Par'că'l văd sermanul nelegiuit înfierat în frunte cu semnul negru al nelegiuirii, par'că toată lumea îl desprețuiește, îl arată cu degetul și-i zice nelegiuit. Și până-când față de aceasta mică creatură mă cuprinde milă și compătimire până atunci față de urzitorii nelegiuirii față de ingrații părinți ai acestuia mă cuprinde mâhnire. Acestor Iuzi și Irozi ai timpului de azi, cari contrar instinctelor tuturor vietăților, de a creia pentru fii lor o soartă bună și un loc de onoare pe acest pământ, acestor părinți ingrați, cari cu atâta ușurință își aruncă fii în cea mai neagră mocirlă, în mocirla nelegiuirii, acestor Iuzi și Irozi, vânzători și ucigași de taine sfinte — adevăr le zic că își vor lua plata lor, căci nu altcineva decât înșiși fiii lor îi vor blăstămă, chiar și în mormânturi de vor fi, căci le-a desonorat ființa, le-a pângărit legea și i-a lăsat pe acest pământ ființe urgișite, ființe batjocorite, ființe nelegiuite.

La mulți li se va părea, că mica revoluție a elevilor mei de școală, e o neînsemnată scenă de copii, eu însă susțin, că nu e o neînsemnată scenă întâmplată pe băncile școlii, ci e o mică revoluție religioasă îndreptată nu în contra individului, ci în contra sistemului întreg a nelegiuirii isvorit din căsătoriile cu contract civil, însă fără binecuvântarea bis., sistem, ce se practică atât la țărani, cât și la intelectuali. Și e cu atât mai semnificativă mica revoluție, cu cât s'a născut în mod spontan, din sufletele curate a băieților de școală.

Niciodată nu m'am împăcat cu gândul că poporul nostru românesc, care știe să jertfească așa mult pentru biserică să fie necredincios și antibisericesc. Purcezând dela aceasta bază de credință, aducându-mi aminte de vorbele lui

Hristos — despre oia rădăcită — am lăsat 99 oi credincioase din turma mea, m'am dus să caut pe cea rădăcită și am aflat-o și am câștigat-o iară pentru mine, pentru Hristos și pentru biserică. Nu m'am mulțumit cu atâta, ci am căutat și scrutat și după germenii nelegiurii moderne, reprezentat aci prin nelegiuitul I. B. Căutând și scrutând am ajuns până la cel mai ascuns colț de inimă al lui I. B. tatăl nelegiuitului, aci am stat de vorbă mult, am cunoscut multe, am aflat cauzele și împrejurările, ce l'au îndemnat la nelegiuire cari fiindu-mi împărtășite în mod confidențial le retac. Nu pot se retac înse unele constatări, câștigate cu ocaziunea convorbirei mele cu I. B., tatăl nelegiuitului. Am constatat cu bucurie, că ceace cu câteva veacuri înainte a zis pâr. bis. Tertulian, că adică »anima humana, naturaliter christiana« stă și în ziua de azi; și că orce lăpădare, ce se face de Hristosul nostru, de tainele noastre și biserică noastră, nu e o lăpădare de convingere, o lăpădare vrută, ci e o lăpădare asemănătoare cu a lui Petru apostolul, făcută înaintea unei slujnice, cărei lăpădări îi urmează căirea și tăria de credință. Dupăcum însă nici Apostolii nu au putut fi tari în credință, până-ce nu au primit »Putere de sus« așa și noi următorii lor, precum și credincioșii noștri, avem deseori lipsă pentru tăria și întărirea credinței noastre de »Putere de sus«. Aceasta putere credincioșii o cer dela noi preoții, iar noi trebuie să o cerem dela înaltele noastre foruri bisericesti. Se caute și ceialalți frați ai mei preoți, că ce le lipsește lor și credincioșilor lor, de nu pot fi totdeauna tari în credință și și dacă și lor le va lipsi »Puterea de sus«, atunci cu toții să rugăm pe înalții noștri conducători bis., ca pentru întărirea credinței noastre și a credincioșilor noștri, pentru stărpirea multelor rele și păcate, ce ne bântuie să ne deie putere și să ne ajute; iar revenind la cazurile de nelegiurii și nelegiuiți, care e un rău și păcat general în biserică noastră, se rugăm înaltele noastre foruri bisericesti să insiste la executarea articlilor de lege din 1894 referitoare la căsătoria civilă, ca părțile să fie îndrumate de matriculantii de stat, să-și îndeplinească datoria și față de biserică, promovând prin această religiozitatea și morala, baza fiecărui stat sănătos. Mai ales în mijlocul frământărilor sociale de astăzi, saturate de așa numiții liberi cugetatori, îndrăsnim a ruga înaltele noastre foruri bis., se intervină la guvernul țării și să pretindă, ca acelei instituțiuni creștine, care promovează morala și toate interesele statului, să nu-i denege sprijinul întru stărpirea nelegiurii și a nelegiuiților, și să oblige de rigoare pe matriculanți de a-și îndeplini datoria și față de biserică prin in-

drumarea părților la primirea tainei căsătoriei, iar cei ignoranți se fie aspru pedepsiți.

Dacă nu vom fi înzestrați cu »Putere de sus« întru stărpirea nelegiurii și nelegiuiților, avem teamă, că după alți 23 ani trecuți, mica revoluție religioasă se va repeta, dar atunci pe băncile școlii la ora de catehizație vor stă 40 de nelegiuiți și 1 legiuit, unde nelegiuiții vor strigă triumfând, că toți să nu se cuminece.

Odvoș.

Ioan Evuțian, preot.

† Titu Maiorescu.

A trecut la cele eterne în București în etate de 77 ani, Titu Maiorescu, întemeietorul „Junimei“, îndrumătorul vieții noastre moderne literare și marele bărbat de stat.

Născut la 1840 la Craiova, ca fiul lui Ioan Maiorescu, originar dela noi, a venit ca refugiat al revoluției din Muntenia în 1848 la Brașov, unde și-a început studiile la nou înființatul gimnaziu românesc, fiind dimpreună cu fericitul Metropolit Mețian elev al primei clase gimnaziale în primul an al deschiderii. Aici a crescut în casa protopopului de atunci și episcopului mai târziu de Caransebeș Ioan Popasu, pe când tatăl-său se dusesse la Frankfurth să reprezinte acolo interesele neamului românesc.

La 1852 a trecut la Viena în Theresianum, unde a terminat studiile ca premiat. Continuând studiile în Germania a luat Doctoratul de filozofie la Berlin și cel de drept la Giessen. Deja pe acele vremuri s'a distins ca scriitor filozofic și conferențiar, încât fu invitat să rămână în Germania de profesor. Dar iubirea de neam la chemat acasă, unde l-a așteptat muncă și luptă greă, ca profesor, judecător și politician.

El a luat lupta contra școlii Barnuțiu, care reprezentă exagerările cipariene, a înființat „Junimea“, care a curățit literatura de aberațiile dominante, a dus o campanie reușită pentru curățirea limbei, a contribuit mult la organizarea învățământului, fiind primul rector al universității din Iași, a luat parte la luptele politice, a fost în mai multe rânduri ministru, lăsând lungi dăre de lumină în urma activității sale conștiente și roditoare.

Afară de lucrări scrise în limba germană și studii mai mici despre învățământul limbei române, sunt: „Logica“ lui Maiorescu și „Criticile“ lui cele mai importante lucrări, prin cari a dat direcție poeziei române, gustului literar român și dezvoltării sănătoase a limbei românești.

În politică și-a început cariera de diplomat ca agent diplomatic la Berlin (187-), devenind unul din colaboratorii principali ai Regelui Carol la politica de alăturare a României la alianța întreită, care politică s'a coborât în mormânt deodată cu Regele Carol.

După pacea dela București, prin care și-a înconronat activitatea politică, s'a retras Maiorescu din viața politică, dar a mai luat parte la conziliile de Coroană, militând la început pentru intrarea în acțiune a României alăturarea cu Puterile centrale și mai târziu pentru neutralitate.

El trece la cele eterne, dar opera lui va rămâne un far luminos în procesul lui de dezvoltare culturală a neamului românesc.

CRONICA.

Perderea unui dascăl vrednic. *Nicolae Sima* inv. în Colun (com. Făgărașului a murit moarte de erou în etate de 35 ani) pe frontul italian — muchea Carstului — în luptele dela a 10-a ofensivă — ce s'a dat luna trecută în 23 Maiu st. n. Groaznica moarte și-a aflat-o între mult. frați de-ai lui.

Dela începutul războiului s'a aflat neîntrerupt pe câmpul de luptă, servind la reg. 31 din Sibiu.

La începutul războiului plecase în Galiția, apoi în Polonia și pe urmă decurs de 9 luni a gustat din țara smochinelor, unde a întâmpinat multe greutăți în primejdiile neîntrerupte. Tot ce a văzut nu l-a mișcat din curajul lui — fiind sanitar (sergent) cu grabă alergă să bandajeze rănilor simțitoare ale bravilor români (majoritatea reg. 31 rom). Prin hărnicia lui și-a câștigat merite umane — fiind decorat cu „Crucea Roșie“ „Argint cl. I. și cl. II.“ „Crucea de merite“ și pe urmă „Bronz“. Toate aceste după munca lui bine meritată și le-a câștigat. Avansase de asemeni până la sergent-major (sanitar). Pe baza regulam. putea să absolveze școala de ofițer — dar de bunăvțere a renunțat, simțindu-se destul de mulțumitor între rândurile lui.

Cu recunoștință i-a fost reg. întreg, până la comandantul reg. Cunoștința lui a atras atențiune și în corpul ofițerilor. La înmormântare — fiind prezenți ofițerii dela reg. 31. Camerazii lui în corpore. Între d. ofițeri am observat: Locotenentul Georgescu (adj. reg.); medicul reg. Dr. H. Gedlicka; sublocotenentul Fețiu; locotenentul Boeriu; părintele reg. gr. or. Iosif Dragoiu (Mehadia), care a slugit, motivând împrejuraarea întâmplată și cu cuvinte dureroase ne-a despărțit de bunul prieten. Preotul militar evang. ex. B. Gross, deasemeni a fost de față. (Fotogr. decedatului și înmormântarea va apărea și în „Cal. Diec. 1918“).

Cu lacrimi i-a fost udat mormântul bunului și iubitului prieten și camarad. Il deplângem cu toții Cea mai dureroasă știre i-s'a comunicat soției și părinților — rămânând 3 orfani în urma lui, cari încontinuu strigă: „mai vine tata? Scrisori de condolență s'a trimis familiei în semn de mângâiere.

Prin pierderea inv. Sima pierde școala și poporul întreg o făclie luminoasă. Nizuința lui a fost ca generația viitoare s'o crească — în alte nădejdi. Ideile lui rămân eterne în sufletul camerazilor dela reg. 31. *Odihnească în pace!*

Necrolog. Corpul profesoral dela gimnaziul gr. or. român din Brad cu adâncă durere anunță, că neuitatul coleg *Constantin Costin*, profesor gimnazial penzionat a încetat din viață în 21 Iunie (4 Iulie) a. c. în etate de 79 ani. *Fie-i țărâna ușoară!*

— Cu inima frântă de durere aducem la cunoștința rudeniilor și cunoșcuților, că neuitatul nostru soț, tată, bunic, frate și cumnat *Dimitrie Messaros* născut în Șeitin la 25 Februarie 1863, fost învățător în comuna Pesac, după lungi și grele suferințe și-a dat nobilul suflet în mâinile Ziditorului. În mormântarea s'a făcut Mercuri în 28 Iun. 11 Iulie la orele 9 a. d. *Fie-i memoria binecuvântată.*

Nr. 20/917 E. G. B.

Concurs.

Se publică concurs pentru patru ștendii de 400 cor. anual din fundațiunea Elena Ghiba Birta pentru anul școlar 1917/18 cu terminul de 25 Iulie (7 August) a. c.

Îndreptățiți la aceste ștendii sunt în prima linie rudeniile testatoarei, iar recurenții netnruđiți, de religiunea gr.-or. rom. din comitatele Arad, Bihor, Bichis și Cenad numai atunci se primesc, când lipsesc competenți dintre rudeni.

Recurenții au să-și înainteze cererile lor la adresa Comitetului administrativ al fundațiunii Elena Ghiba Birta în Arad, provăzute cu timbru de 1 cor. și ins truite cu următoarele:

1. Extras din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului local, că și de prezent aparține bisericiei gr.-or. române.

2. Rudeniile mai au să adnezeze și informațiune familiară, prin care pot să dovedească, că sunt inruđiți cu testatoarea.

3. Atestat de paupertate dela diregătoria competență cu date pozitive despre starea materială a părinților și a recurenților. Acest atestat să fie confirmat prin subscrierea parohului local.

4. Testimoniu școlastic, că au absolvat cel puțin școala elementară cu succes, iar aceia, cari au ascultat deja cursuri la vre-o școală medie sau academie respective universitate, să dovedească, că au câștigat astfel de testimoniu, încât pot trece în cursurile superioare.

5. Certificat medical despre starea sanitară.

6. Dacă recurentul a întrerupt studiile, are să dovedească prin act autentic, unde a fost, și ce purtare a avut.

7. Recurentul să arete specialitatea, la care, locul, unde are să urmeze studiile, precum și dacă are ori ba alt ștendiu. Pentru cazul, că recurentul ar fi înscris deja la vre-un institut de învățământ, aceasta să o dovedească prin certificat dela direcțiunea respectivului institut.

8. Fiecare ștendist este obligat, ca după terminarea studiilor să asigure comitetul administrativ, că îndată ce își va ajunge scopul dorit și îi va permite starea materială, va depune pentru totdeauna 50 coroane pentru augmentarea acestei fundațiuni.

9. Petițiunile lipsite de condițiunile de mai sus, ori sosite după terminul de concurs, nu se vor lua în socotință.

Arad, la 23 Iunie (6 Ilie) 1917.

Pentru comitetul administrativ al fundațiunii
Elena Ghiba Birta:

Joan J. Papp m. p.

Episcop.

—□—

1—3

Nr. 2435/1917.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în institutul nostru teologic din Arad pe anul școlar 1917/18 au să fie înaintate subscrierului Consistor cel mult până 2/15 August 1917, instruite cu:

1) Atestat de botez dela oficiul parohial, extradat în timpul cel mai recent.

2) Testimoniul școlar, prin care se dovedește, că are pregătirea recerută prin regulamentul institutului.

3) Atestat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat și de protopresbiterul tractual.

4) Atestat medical despre starea sanitară și întreținerea membrilor corporale.

5) Dacă petentul dela absolvirea școalelor medii s'ar fi dedicat altei carieri, ori a avut altă ocupațiune, atunci prin atestat dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de concernentul protopresbiter, are să dovedească ocupațiunea și timpul petrecut dela ultima frecvența școlară până la timpul de față.

6) Certificat dela Comisiunea de asentare, spre dovedirea, dacă cu ocaziunea asentării s'a aflat apt ori nu pentru serviciul militar. Dacă petentul e deja în serviciul militar, atunci această împrejurare este a se dovedi cu atestat dela oficiul parohial, unde locuște subscris și de protopresbiterul tractual.

7) Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroană, ori atestat de paupertate.

8) Petenții sunt avizați a scria corect și legibil locul ubicațiunii și posta ultimă, apoi să alături și mărci postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Arad, din șed. con. dela 15/28 Iunie 1917.

Consistorul gr.-or. român din Arad.

Nr. 197 T. 1916/17.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că la institutul pedag. școl. gr. or. român din Arad se va începe anul școlar 1917/18 după următorul program:

1. In 21 August/3 Septemvrie lucrări scripturistice cu elevii privațiști din ambele despărțăminte.

2. In 22 August/4 Septemvrie examenele de corigență și private în ambele despărțăminte

3. In 23 August/5 Septemvrie înscrieri în ambele despărțăminte.

4. In 24 August/6 Septemvrie, chemarea Duhului sfânt și începerea prelegerilor.

Intru cât s'ar ivi obstacole neprevăzute în calea acestui program, even'ualele schimbări se vor aduce la cunoștința tinerimei în »Biserica și Școala«. Facem atenți elevii, să se prezinte punctual la ora 8 dimineața în zilele programului ce-i privește, căci în lipsă își vor pierde dreptul la anul școlar 1917/18.

Competenții la despărțământul teologic au să-și înainteze petițiile de primire — ajustate conform anunțului consistorial — direct la Venerabilul Consistor gr. or. român până la termenul fixat de acel Vener. Consistor.

Elevii ordinari din despărțământul pedagogic se înscrie direct la direcțiune, iar privațiști sunt îndatorați a cere dela Venerabilul Consistor permisiunea de înscriere ca privațiști și numai pe baza acestei concesiuni consistoriale pot fi primiți ca privațiști. Cererile pentru ajutoare încă au să și le înainteze Vener. Consistor.

Petitele de primire în institutul pedagogic se fie

adjustate cu: 1. Estras de Botez cu clauzula oficiului parohial, că și de prezent aparține bisericii ortodoxe române. 2. Testimoniu depe clasa a IV-a gimnazială, reală ori civilă. 3. Atestat de cetățenie ungară (honnossági bizonyítvány) dela antistia comunală.

La înscriere fiecare elev din ambele despărțăminte are să se prezinte cu chitanță dela Librăria diecezană din Arad, despre procurarea cărților prescrise pe anul școlar 1917/18. Mai departe să achite la direcțiune taxele de înscriere anume: 1. *La despărțământul teologic*, elevii ordinari depe teritorul diecezei aradane Cor. 71 fil 40 iar privațiștii Cor. 74, fil. 40; elevii ordinari veniți depe teritorul altor dieceze cu Cor. 20 mai mult, adecă Cor. 91, fil. 40. 2. *La despărțământul pedagogic*, elevii ordinari Cor. 36 fil. 40, iar privațiștii Cor. 46, fil. 40.

Privațiștii din despărțământul teologic au să se înscrie la termenul fixat aici pentru înscrierea elevilor orinari.

*Direcțiunea insitutului
ped. teol. gr. or. rom.
din Arad.*

Nr. 99 F. G.

Dela fundațiunea Gozdsu.

Apel.

In temeiul concluzului Nr. 7. pct. 3. din ședința dela 17/30 Martie a. c. a reprezentanței fundațiunii Gozdsu, toți bursierii acestei fundațiuni aflători în serviciu militar, sunt recercați a notifica biroului fundațiunii meritele ce și le-au câștigat pe câmpul de luptă, — întrucât acele au fost recunoscute prin distincții din partea Majestății Sale regelui nostru, respective din partea forurilor militare competente.

Intrucât vre-unul din bursieri a murit moarte vitejească pentru apărarea tronului și a patriei noastre, rudeniile sunt poftite a încunoștința despre aceasta cancelaria fundațională, înaintând aici și documente vrednice de credință despre trecerea lor glorioasă din această viață.

Părinții, respective aparținătorii stipendiștilor, cari intrând sub drapel și ajungând în prinsoare nu sunt în situația de a se putea justifica, sunt datori a face cunoscut faptul acesta cancelariei fundaționale.

In genere, fiecare bursier aflător în serviciu militar e îndatorat a arăta, că d'n cauza intrării la armată nu poate continua studiile, ca astfel biroul fundațiunii să aibă deplină orientare asupra stării fiecărui bursier și să se poată lua măsurile necesare pentru acordarea bursei la anul de voluntar.

Intrelăsarea acestei îndatoriri se va considera ca neglijență din partea bursierilor, cari și de altcum sunt datori să notifice la sfârșitul fiecărui an școlar în termen legal sporiul în studii, iar dacă din anumite cauze nu cercetează prelegerile, au datorința de a le arăta, căci neglijența poate avea ca urmare sistarea stipendiului.

Răspunsul la acest apel se așteaptă până la 5 August st. n. a. c.

Nagyvárad (Oradea-mare), în 1/14 Iunie 1917.

Biroul Fund. Gozdsu.

Nr. 100 F. G.

Concurs.

Pentru conferirea de burse din fundațiunea Gozsdu pe anul școlar 1917/18, la universități, facu tăți, școale superioare, școale militare și școale medii, se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public:

a) că este fiu de cetățian ungar și aparține bisericei ortodoxe române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților, provăzută cu clauzula parohului concernent, că și de prezent aparține bisericei greco-orientale române:

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public de învățământ din patrie, spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul școlar despre sporiul în studii în anul școlar 1916/17, iar cei dela facultăți și universități indicile despre toate semestrele ascultate până acum:

c) că averea proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate cheltuielile împreunate cu studiul, spre care scop să producă atestat dela direcția politică concernentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscribe de protopresbiterul concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, — să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală în decursul intervalului de timp când n'a cercetat studiile.

3. Concurentul să arate în petițiune specialitatea la care, și locul unde voiește să continue studiile, precum și aceea, dacă folosește și altă bursă.

4. Doi frați nu pot beneficia în acelaș timp de bursă și din motivul acesta nici un petent, care e frate cu vre-unul din bursierii actuali ai fundațiunii, nu va fi împărțit de stipendiu.

5. Bursele pentru străinătate se acoardă numai pe lângă obținerea concesiunii ministeriale.

6. Petițiunile defectuos instruate sau sosite după termen, nu vor fi considerate.

7. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

8. Petițiunea instruată cu toate documentele susamintite este a se adresa către reprezentanța fundațiunii Gozsdu și a se trimite la cancelaria fundațională, de prezent în Nagyvárad (Oradea-mare), Strada Beöthy Ödön Nr. 9. — până la 23 Iulie/5 August a. c.

9 Spre orientare se observează, că din fundațiunea Gozsdu numai tineri pot beneficia de burse, deci petițiunile elevelor nu vor fi luate în considerare.

Toți bursierii actuali sunt poștiți ca până la 2/15 Iulie a. c. să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1916/1917, căci altcum li se va sistă bursa, respective ajutorul de care au beneficiat până acum.

În adresa de justificare să se arate numărul rezoluțiunii prin cari li s'a votat bursa pe anul școlar trecut.

Bursierii aflători în serviciu militar sunt recercați a produce pe lângă indexul respective atestatului despre studiile făcute până acum, — și atestat de serviciu dela autoritatea militară concernentă din care să se facă evident timpul petrecut la armată, deci nu e destul dacă se constată, că de prezent sunt în serviciu militar, ci e necesar să se indice, de când au intrat sub drapel.

Nagyvárad (Oradea-mare), 1/14 Iunie 1917.

Dr. Gheorghe Comșa
secretar.

Vasilie Mangra,
arhiepiscop și mitropolit

Nr. 1931/1917.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru deplinirea catedrei vacante de limba și literatura română și de limba și literatura germană dela institutul pedagogic ort. român din Arad.

Beneficiul împreunat cu aceasta catedră este următorul:

1. Salar fundamental de 2600 cor. în caz de aplicare provizoră numai 2200 cor.

2. Cvinevenalele (5) de câte 200 cor.

3. Bani de cortel 800 cor. respective pe timpul aplicării provizore numai 600 cor.

4. Participarea, ce va avea să i-o recunoască guvernul țării, la fondul de penziune în sarcina statului.

Dela recurenți se cere să aică cvalificație pentru profesura de preparandie de stat, precum și cvalificația conform §-lui 122, punct 10 din Statutul organic.

Recursele sunt a se adresa Consistorului ortodox român din Arad, în 30 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Recursele sunt a se ajusta cu următoarele documente și informațiuni:

a) Autobiografia pe scurt a recurrentului.

b) Atestat de botez din matricula bisericească, din care să se vadă, că respectivul e român de religiuena gr.-or.

c) Atestat despre cvalificația recurrentului.

d) Atesta de serviciu dela autoritatea imediat superioară, pentru cazul, că recurrentul ar fi funcționat deja și până aci ca profesor la vre-un institut de învățământ.

e) Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurrentului.

Arad, din ședința consistorială dela 18/31 Maiu v. 1917.

Consistorul ort.-român din Arad

3—3

Nr. 2063/1917.

Exarendare de pământ.

Consistorul gr. or. român din Arad aduce la cunoștință publică și prin aceasta pofteste pe toți aceia, cari doresc a luă în arendă pământul diecezan din hotarul Cermeiului cuprins în cartea funduară din Cermeiu Nr. 384 sub A) l. 2—4 constătător din 833¹⁰⁰²/₁₁₀₀ jugăre mici, pe care sunt și edificii economice, să înainteze până la 1 August 1917 st. n. la acest Consistor oferte în scris. Oferenții au să indice cu numeri și cu litere câtă arendă anuală ofer, — să declare, că cunososc condițiunile speciale de esarendare și le primesc în întreg conținutul lor și cu provocare la datul și numărul cvitei să arate, că au depus la cassa consistorială în bani gata vadiul de 1700 cor.

Esarendarea se face cu începere dela 1-ma Octombrie 1917 pe perioadă de un an, ori de mai mulți ani, precum se va face înțelegere cu arendașul viitor.

Condițiunile speciale de esarendare se pot vedea în cancelaria Consistorului gr. or. român din Arad.

Arad, la 12/25 Iunie 1917.

Consistorul gr. or. român
din Arad.

Concurrese.

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională ort. română din Albești și Hidiș, tractul Beiuș, se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile, dela prima publicare în foaia oficioasă pe lângă următoarea dotațiune:

1) Dela comuna bisericească 600 cor., solviți în rate lunare anticipative.

2) Pentru conferință 20 cor., pentru scripturistică 10 coroane.

3) Cărtir liber și grădină.

4) Intregirea dela stat nu e încă asigurată.

5) Pentru încălzirea salei de învățământ parohia dă 6 metri lemne.

6) Stolele cantorale, unde va fi chemat și anume dela mort mare 2 cor. dele cununie și maslu câte 1 coroană.

Ceice doresc a ocupa acest post sunt îndatorați a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare la sf. biserică din Albești-Hidiș, iar recursurile, ajustate în regulă și adresate Comitetului parohial din numita parohie, să le trimită oficiului protopopesc gr.-ort. rom. în Beiuș.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în 11/24 Iunie 1917.

Gheorghe Popoviciu,
preș. com. par.

Marcu Pantîș
notar.

În conțelegere cu *Moise Popoviciu*
adm. ppesc.

1—3

—□—

În conformitate cu decisiunea senatului fundațiunii Nicolae Zsiga, din Oradea-mare, se publică concurs pentru ocuparea a 4 (patru) locuri gratuite vacante în internatul fundațiunii.

La acest beneficiu pot reflecta studenți români gr. or., cari la 1 Sept. n. a. c. vor fi înscriși și vor urma ca elevi ordinari, la vre-o școală publică din loc, spre care scop rugările — ajustate cu: 1. Extras de botez (matricula bis.), provăzută cu clauzula de acum a parohului local; 2. Testimoniu școlar de pe anul 1916/17; 3. Atestat de revaccinare; 4. Atestat, de paupertate vidimat și de parohul local — au a se înainta până la 1/14 August, a. c. incluzive, la subscrisul președinte — protopop tractual — în Oradea-mare.

Tot până la acest termen au a se înainta președintelui senatului, rugările — cu atestat ultim școlar — acelor școlari români gr. or. cari pentru anul viitor școlar ar dori să fie primiți în internatul Zsiga cu taxă de întreținere anuală (anul școlar) de 800 cor. Această taxă cu consenzul președintelui, se poate solvi și în rate, are însă a se solvi suma întreagă în anul școlar, fără privire la timpul petrecut în internat. Elevii interniști au a se supune disciplinei internatului, și primesc pe lângă îngrijire bună, vipt, cărtir, luminat, încălzit, scaldă și spălat.

De afară de taxa de sus, fiecare elev are a solvi suma de cor. 10 ca taxă medicală pe an. Elevii au

a-și aduce haine de pat, purtat și albituri în numărul recerut.

Oradea-mare, din ședința senatului fundațional ținută la 15/28 Iunie, 1917.

Andrei Horvath, m. p.
ppop, președ. senatului.

Georgiu Papp, m. p.
asesor, notar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de paroh din parohia de cl. III Burzuc (Borszeg), se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan, pe lângă următorul beneficiu:

1. Casă parohială cu supraedificatele.

2. Pământ intravilan și extravilan 8 jugh. 1541□ st.

3. Bir parohial câte o vică (30 litre) cucuruz sfărmat dela fiecare număr de casă ori prețul curent, apoi câte 1/2 zi de lucru cu plugul sau cu mâinile care se poate rescumpăra cu 2 coroane respective cu 1 coroană.

4. Pășune pentru vite.

5. Din pădurea urbarială anual — pânăcând ține pădurea — 8 metri de lemne, care după tăierea pădurei se despăgubește anual cu 32 cor.

6. Stolele îndatinate și

7. Intregirea dela stat.

Darea după pământ și beneficii o solvește aleșul, carele va avea datorința a catehiza la orice școală din parohie, a instrua elevii în cântările bisericești, etc. fără să pretindă pentru aceasta ceva dela biserică.

Reflectanții sunt poftiți, ca recursurile ajustate cu documentele originale, adresate comitetului par. să le înainteze la P. On. of. protopopesc din Oradea-mare, având cu stricta observare a prescrișelor Regulam. în vigoare — a se prezenta în careva Duminică ori sărbătoare, în sf. biserică din Burzuc, pentru a se arăta poporului, dovedindu-și capabilitatea în tipic, serviciu și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Andrei Horvath* m. p. protopopul Orăzii-mari.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III. din Iarcoș se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele:

1. Sesia parohială din 16 jugăre catastrale, după care contribuția o va plăti preotul.

2. Bir preoțesc dela fiecare număr de casă 30 litri cucuruz.

3. Drept de pășunat pentru câte vite va avea preotul.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire de dotație dela stat.

6. De locuință va servi casa edificată de comuna urbarială (2 odăi, cuină și supraedificate, grădină) care se dă preotului spre folosință în mod gratuit, dar eventualele reparări la casă le va face preotul pe speșele sale.

Aleșul are să catehizeze fără altă remunerație.

Reflectanții pe lângă observarea §-ului 33 din Reg. pentru parohii, sunt invitați a se prezenta în sf. biserică din Iarcoș, pentru a-și arăta desteritatea în oratorie și cele rituale, iar rugărilor adresate către com. par. din Iarcoș, sunt a se înainta oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Buteni.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Florian Roxin* pprez.

—□—

2—3

În urma decisului adus de comitetul parohial gr. or. rom. din comuna bis. **S. Petreasă**; — ppbiteratul Beiuș, comitatul Bihor, — în ședința sa ținută la 11/24 Iunie a. c. prin aceasta scrie concurs, pentru postul învățătoresc vacant de aici, pe lângă următorul salariu:

1. Bani gata 600 cor. dela credincioși, repartizați conform stării materiale.
2. Întregire corespunzătoare dela stat.
3. Conferințe anuale și scripturistică 30 cor.
4. Pentru împlinirea agendelor cantonale obligatoare împreunate cu acest post, stolele usuale.
5. Locuința și supra-edificate corespunzătoare, grădină și intravilan.

Pentru încălzit și curățitul salei de învățământ se va îngriji parohia.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc, sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică de aici, spre a-și dovedi desteritatea în cântare și tipic, și a se pune în conțelegere cu acest comitet. Având resursele a le trimite oficiului protopesc în Beiuș.

S. Petreasă, la 11/24 Iunie 1917.

Ioan Botis
preș. com. par.

Micula Popovici
notar.

In conțelegere cu *Moise Popoviciu*, adm. ppsc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala ort. română din **Rontău** (Rontó), devenit vacant prin moartea de erou a fostului acolo inv. Flor. Pop-tămaș, se scrie concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

Beneficiul este:

1. Locuință în natură, cu supraedificate și grădină de legume.
  2. Salariu în bani dela credincioși 320 cor.
  3. Pământ arător și fânaș 5 jug. și 28□ st.
  4. Dela fiecare număr de casă câte o vică (30 litre) parte grâu, parte cucuruz sfârmat ori prețul curent.
  5. Stolele îndatinate.
- Întregirea dela stat.
7. Pentru conferințe și scripturistică sumele stabilite de superioritate.

De încălzitul și curățitul salei se va îngriji parohia.

Alesul va avea să provadă cantoralul în și afară de biserică, să instrueze adulții, pentru ce va avea onorar, apoi să instrueze elevii în cântăriile biseri-

cești, să-i conducă regulat la sf. biserică și să-i supravegheze.

Reflectanți au a-și înainta petițiile ajustate cu documentele de lipsă, adresate comitetului par., la P. On. of. protopesc din Oradea-mare, având totodată a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Rontău, a-și arăta dibăcia în tipic și cântare.

Cei cari sunt de mai mulți ani în slujbă, au să producă atestat de conduită și de serviciu dela protopopul respectiv.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Andrei Horvath* m. p. protopopul Orăzii-mari, inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor dela școala ort. română din comuna **Topa-de-sus** (protopresbiteratul de Beiuș) cu termen de alegere 23 Iulie (5 August) a. c.

V E N I T E L E :

1. Locuința una chilie în localitatea școalei și intravilanul 1000□ stângini, — pentru conferința și scripsale 30 cor.

2. Din repartiție pe parohiani 600 cor., — întregirea dela stat nesigură.

3. 8 stângeni de lemne din cari și sala de învățământ se va încălzi.

4. Stolele cantonale dela mort mic 2, dela mare 4 coroane.

Cari doresc a ocupa acest post înainte de alegere să se prezinte la sfta biserică din aceasta parohie, iar cererile de concurs să le înainteze oficiului protopresbiteral în Beiuș.

Comitetul par. din Topa-de-sus la 11/24 Iunie 1917.

Vasilie Papp
preș. com. par.

George Boțioc
notar ad-hoc.

In conțelegere cu: *Moise Popoviciu* adm. ppsc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională gr.-ort. rom. din Răbăgani prot. Beiuș, se scrie concurs cu termen de alegere 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela comuna bisericească 600 cor. solviți în trei rate lunare.
2. Venitul cantoral 40 cor.
3. Întregirea dela stat conform serviciului prestat.
4. Locuință corespunzătoare și grădină de legumi.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Răbăgani, preanonatului oficiu ppsc Beiuș.

Având în vre-o Duminică ori sărbătoare a se pre-

sentă în sfta biserică din Răbăgani pentru a se face cunoscut poporului prin cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Răbăgani la 11/24 Iunie 1917.

Augustin Moga
pres. com. par.

Iacob Popa
not. com. par.

În conțelegere cu: Moise Popoviciu adm. ppresc.

—□—

3 3

Pentru îndeplinirea definitivă a vacantei parohii din O. Homorogh, ppresbiteratul Tinca, com. Bihor, cu termen de 30 zile dela prima publicare; pe lângă următoarea dotațiune:

1. Una sesiune parohială de pământ.
2. Una cânepiște.
3. Casa parohială cu apartimentele ei și grădină.
4. Bir preoțesc dela familiile cu pământ 30 litrii cucuruz, dela cele fără pământ 15 litrii anual.
5. Pământul ce revine după pământul parohial.
6. Stoalele îndatinate.
7. Eventuala întregire dela stat. Dările publ. ce le va suportă preotul, care va și catechiză fără altă remunerațiune. Parohia este de *clasa primă*.

Reflectanții recursele lor ajustate conform regulamentului adresate comitetului parohial le vor substerne oficiului ppresbiteral gr.-or. rom în Mékherék, și se vor prezenta în sfânta biserică din O. Homorogh în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre ași arată desteritatea în cele rituale.

Nicolae Roxin
ppresbiter.

—□—

3—3

Protocol luat în ședința com. parohial pentru îndeplinirea postului învățătoresc-cantoral devenit vacant prin moartea lui Paul Papp dela școala gr. or. rom. din Illye—Ciumeghiu com. Bihor, protopopiatul Tinca cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă pe lângă următoarea notațiune:

1. Cvarțir liber și grădină de legume.
2. Bani gata 1200 cor. salar fundamental acoperit prin repartiție pe credincioși și solvit prin epitropia parohială pe 1 lună înainte, notificându-se, că comuna bisericăscă nu reflectează la ajutor de stat.
3. Stoalele îndatinate dela mort 2 cor., cununie și maslu 1—1 cor.
4. Pentru conferință 30 cor.
5. Pentru scripturistică 10 cor.

De cvartir și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericăscă.

Reflectanții la acest post se vor prezenta în vr-o Duminecă ori sârbătoare pentru ași arată desteritatea în cele rituale, iar recursele lor ajustate conform regulamentului le vor adresa comitetului parohial și înaintă subscrisului protopresbiter. Cu adausul, că la rugare va adresa o declarațiune, ca numai după serviciul prestat la această școală i-se va compută îmbunătățirea salariului pretins și staverit prin lege și

anii de serviciu de până aci nu va pretinde a se lua în socotință.

Dat în ședința com. parohial ținută la 11/24 Iunie 1917.

George Cura
notar.

Iosif Rocsin
președinte.

În conțelegere cu mine: N. Rocsin, ppresbiter.

—□—

3—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de clasa I. Balinț, tractul Belinț, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

- 1). O sesie parohială de 32 jugere;
- 2). Stola legală;
- 3). Locuință în natură, cu intravilan și
- 4). Eventuala întregire de dotație dela stat.

Doritorii de a reflectă la acest post sunt poftiți:

a) A nu se prezenta în parohie până ce se vor înfățișa mai întâiu subsemnatului protoprezbiter, spre a dovedi, că au cvalificația prevăzută pentru parohii de clasa I., conform concluzului sinodului eparhial Nr. 84 din 1910;

b) Întru cât sunt din afară de dieceza Aradului, tot cu ocaziunea acestei prezentări, au să dovedească subsemnatului că, au înalta încuviințare a Venerabilului Conzistor, respective a Prea Sfințitului Domn Episcop diecezau din Arad, ca să poată reflectă la această parohie;

c) Să-și adreseze petițiile concursuale comitetului parohial din Balinț și să le aștearnă pe calea oficiului protopresbiteral gr.-or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes m.), instruate conform legilor în vigoare, cu documente în original și în terminul concursual;

d) Tot în acest termen, să se prezenteze într'o Duminecă sau într'o sârbătoare în sf. biserică din Balinț, spre ași arată desteritatea în tipic și cântare, respective în celebrarea slujbei dumnezeiești și în oratorie.

Alesul va avea să poarte sarcinile publice după sesie, după locuință și după intravilanul parohial și fără altă remunerație, să catihizeze școlarii gr. or. rom. din parohie

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine:

Gherasim Sêrb,
protopresbiter.

—□—

3—3

Aviz!

În hotarul comunei Șimand, comit. Arad se vinde din mână liberă

90 jughere catastrale pământ arător

într'o tablă. Informațiuni dă A. Dascal în Ó-Szent-Anna Nrul casei 206. up. Uj-Szent-Anna (comitatul Arad).

1—1